

วารสารวิชาการ อุตสาหกรรมศึกษา

URL : <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jindedu/issue/archive>

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559

JOURNAL OF INDUSTRIAL EDUCATION

FACULTY OF EDUCATION, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY Volume 10 No. 2 July – December 2016

รูปแบบการบริหารงานสุขภาวะของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

Model of Healthy Administration for Rajaprajanugroh Schools in the Southern Provinces.

สุวิศิษฐ์ กัณฑ์หนอง
Suwisit Kanyantong

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
Divisions of Educational Administration, North Bangkok University.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานสุขภาวะ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ และเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานสุขภาวะ ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ และระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ในด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเหมาะสม (Propriety) และความถูกต้อง (Accuracy) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ร้อยละ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยด้านสภาพการบริหารงานด้านสุขภาวะ 4 องค์ประกอบคือ การบริหารบุคลากร สภาพการบริหารงาน สภาพการบริหารสิ่งแวดล้อม และสภาพการบริหารงานชุมชน ด้านกระบวนการบริหารสุขภาวะ 4 องค์ประกอบคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการนำปฏิบัติ ด้านการควบคุม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่ามีความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และความถูกต้อง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

สุวิศิษฐ์ กัณฑ์นันทอง

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

คำสำคัญ: การบริหารงานสุขภาพะ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

The purposes of this research were study Model of Healthy Administration, Develop Model of Healthy Administration and Assessment Model of Healthy Administration for Rajaprajanugroh Schools in the Southern Border Provinces. Research was divided into three phases: Phases I: study the issue of healthy administration for Rajaprajanugroh Schools in the southern border provinces, Phase II: develop model of healthy administration for Rajaprajanugroh schools in the southern border provinces. Delphi technique was used for asking the opinion of 17 experts for three rounds.. Questionnaires were used for collecting information. Phase III: evaluated model on Utility, Feasibility, Propriety and Accuracy. The statistics used in this research were mean, median, mode, percentage and quartile. The results revealed that; The Model of Healthy Administration for Rajaprajanugroh Schools in the Southern Border Provinces. Consists of healthy administration in four main elements were Personnel administration, Condition of administration, Condition of environment management and Administration of community. Administration health process consists of four main elements were, Planning, Organizing, Leading and Controlling. The opinion of experts on the element that highest level were Utility, Feasibility, Propriety, and Accuracy.

Keyword: Healthy Administration, Rajaprajanugroh Schools in the Southern Border Provinces

บทนำ

สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สภาพสังคมมีความสลับซับซ้อนทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554: 47-50) กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและอัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อบ่มบ่มสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคอน และสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจาก คนเป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เพียงพอพร้อมทั้งด้าน “คุณธรรม” และ “ความรู้” ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลรอบคอบและระมัดระวัง ด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและคุณธรรม ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถตัดสินใจโดยใช้หลัก ความพอประมาณในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทนขยันหมั่นเพียร อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นและสังคมที่สงบสันติสุข ขณะเดียวกันเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีคุณธรรมมีเสถียรภาพ เป็นธรรม รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน นำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2552: 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นให้สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบการประกันคุณภาพภายใน และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและการปฏิรูปการศึกษาของไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลาหลายปีการจัดการเรียนรู้อย่างมีสุขภาวะไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ถ้ามีเพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมในการเรียนรู้ของเด็กซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญของประเทศในอนาคต โรงเรียนจึงมีหน้าที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาวะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้มากขึ้น เมื่อเด็กได้เรียนรู้อย่างมีสุขภาวะ ทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาวะดำรงชีวิตอย่างคนที่มีประสิทธิภาพ คิดถึงประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์และคณะ. 2544: 14-31) ซึ่งแนวทางดังกล่าวมีความสอดคล้องกันอย่างแพร่หลายทั่วโลกและประเทศไทย ในปัจจุบันนี้ได้ให้ความสำคัญต่อระบบสุขภาวะ (heath system) อย่างจริงจัง โดยให้นิยามว่า สุขภาวะคือ สุขภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางจิต สังคม และจิตวิญญาณหรือปัญญา (ประเวศ วะสี. 2551: 352) เพราะการที่ประชาชนมีสุขภาวะที่ดี จะส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติดีตามด้วย ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงให้ความสำคัญกับงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะเป็นอย่างยิ่งดังจะเห็นได้ว่าโครงการพระราชทานให้แก่ประชาชนในระยะแรกๆ ล้วนเป็นโครงการด้านสาธารณสุข

การพัฒนาต้องไม่เอาเงินเป็นตัวตั้ง เอาสุขภาวะเป็นตัวตั้ง หากเอาเงินเป็นตัวตั้งจะทำให้เกิดความทุกข์ เพราะต้องไปบีบบังคับหลายอย่างให้เป็นเงิน สุขภาวะเป็นเรื่องของทุกคน การมีสุขภาวะที่ดีเป็นสิ่งที่ดีเพื่อตัวเอง ครอบครัว สังคม ชุมชน เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ความยุติธรรม การสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาวะที่จำเป็นสำหรับชีวิตตามแนวทางสุขบัญญัติแห่งชาติ การมีสุขภาวะดีสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นความต้องการจำเป็นพื้นฐานของชีวิตที่คนเราทุกคนสามารถหาได้ สุขภาวะที่ดีคือการมีสุขภาวะที่ดี โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีสุขภาวะที่ดี ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมและปัจจัยทางด้านร่างกายหรือ

สุวิศิษฐ์ กัณฑ์หนอง

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

พันธกรรมของเด็กและเยาวชน การสนับสนุนส่งเสริมทุกกิจกรรมนันทนาการและการกีฬาเพื่อสุขภาพให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงเพื่อการใช้ชีวิตในสังคมและมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุข อีกทั้งมีการจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ เน้นให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรู้ ความสามารถมีทักษะในการทำงานเป็นหมู่คณะ สามารถนำประโยชน์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน(เทเวศร์ พิริยะพูนท์. 2555: 77)

การเสริมสร้างพลังอำนาจการจัดการศึกษาที่สร้างสุขภาวะในโรงเรียนถือเป็นการปฏิรูปประเทศไทยที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาที่ผ่านมาก่อให้เกิดทุกข์ทั่วไปหมด ฉะนั้นหากเราสามารถเปลี่ยนการศึกษาที่สร้างความสุขให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งเด็ก ผู้ปกครอง ครู ถือเป็นการปฏิรูปที่สำคัญ เพราะการปฏิรูปการศึกษาถือเป็นเรื่องใหญ่ ถ้าทุกฝ่ายร่วมกันคิดถือเป็นพลังที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุข อีกทั้งที่ผ่านมาแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นแผนที่ครอบคลุมทุกอย่างแต่ยังไม่เกิดขึ้น เพราะขึ้นอยู่กับคนทำหรือไม่ทำ เข้าใจหรือไม่เข้าใจ ซึ่งประเทศไทยขาดภูมิปัญญาด้านการจัดการ เพราะเราเรียนเป็นรายวิชา เน้นการท่องจำให้กับนักเรียนมากกว่าสอน ความเข้าใจ ฉะนั้นการจัดการถือเป็นความเชื่อมโยงที่ดี ประเทศไทยยังขาดการจัดการไปอย่างน่ากลัว จนทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมายเพราะขาดการจัดการที่ดี (ประเวศ วะสี. 2556: ออนไลน์) ประกอบกับ ประวิต เอรารวรรณ์ (2556: ออนไลน์) กล่าวว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจการจัดการศึกษาที่สร้างสุขภาวะในโรงเรียน เป็นโจทย์ใหม่ที่ต้องการกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษา ทั้งกระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นสุขใน 4 มิติ คือ โรงเรียนเป็นสุข สิ่งแวดล้อมเป็นสุข ครอบครัวเป็นสุขและชุมชนเป็นสุข นำสู่ให้นักเรียนเป็นสุขมากกว่าการไปมุ่งเก่งวิชาการ ความเป็นเลิศ การแข่งขันที่มากเกินไป จนหลงลืมชีวิตความเป็นจริงในมิติของความเป็นมนุษย์ การอยู่ร่วมกัน การเคารพศักดิ์ศรี สำหรับการทำให้ให้นักเรียนเป็นสุขมี 6 เรื่องสำคัญ คือ ความสามารถเชิงวิชาการ มีทักษะชีวิต มีทักษะสุขภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย รู้หน้าที่พลเมืองและรัฐวิธหน้าที่ปฏิบัติตน เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาค ดังนั้น การที่จะทำให้ผู้เรียนเติบโตเป็นคนที่มีสมบูรณ์ได้ ไม่ใช่มุ่งจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอย่างเดียว แต่จะต้องทำให้ครบทั้ง 6 ข้อนี้ และต้องส่งสัญญาณไปยัง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ว่าความคาดหวังที่ต้องการให้ลูกหลานเก่งและดี โดยโยนภาระหน้าที่ทั้งหมดให้โรงเรียนนั้นเป็นไปได้ เพราะ 40% เด็กอยู่ที่โรงเรียน แต่ 60% เด็กอยู่กับผู้ปกครอง ชุมชน ครอบครัว ดังนั้น ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันอย่าผลักระเบิดให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนฝ่ายเดียว ปัจจุบันโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดมิติที่สำคัญด้านครอบครัวและชุมชน เนื่องจากการจัดการศึกษาของประเทศทั้งลักษณะการดำเนินการ การบริหารจัดการเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจ ผ่านลงไป เขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่กำกับดูแล ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน ส่วนพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และชุมชนก็จะโยนภาระมาที่โรงเรียน เมื่อมีผลลัพธ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นก็จะโทษโรงเรียน โทษครู ซึ่งในความเป็นจริงทุกคนทุกฝ่ายจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม โดยเป้าหมายเราต้องการเห็นการลดการรวบอำนาจจากส่วนกลางลงแล้วให้โรงเรียนมีอิสระในการพัฒนา ร่วมกันทำงานโดยดึงความร่วมมือจากพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในการช่วยกันวางแผนช่วยดำเนินงานร่วมกับโรงเรียนมากขึ้น โดยต้องรับคืนโรงเรียนให้กับชุมชน ซึ่งจะทำให้สามารถปัญหาเด็กและเยาวชนในปัจจุบันได้มาก

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญของชาติ เพราะเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติกับเด็กโดยตรง และผลการจัดการศึกษาจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นกับการบริหารจัดการของโรงเรียนเป็นสำคัญ ภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา คือ ตามเกณฑ์มาตรฐานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีความสุขภาวะอนามัยดี

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ได้ดำเนินการงานสุขภาวะอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยจำนวนบุคลากรต่อจำนวนนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่สามารถดูแลสุขภาวะของนักเรียนได้อย่างทั่วถึงการดูแลสุขภาวะเป็นไปโดยรวมโดย

สุวิศิษฐ์ กัณหยันทอง

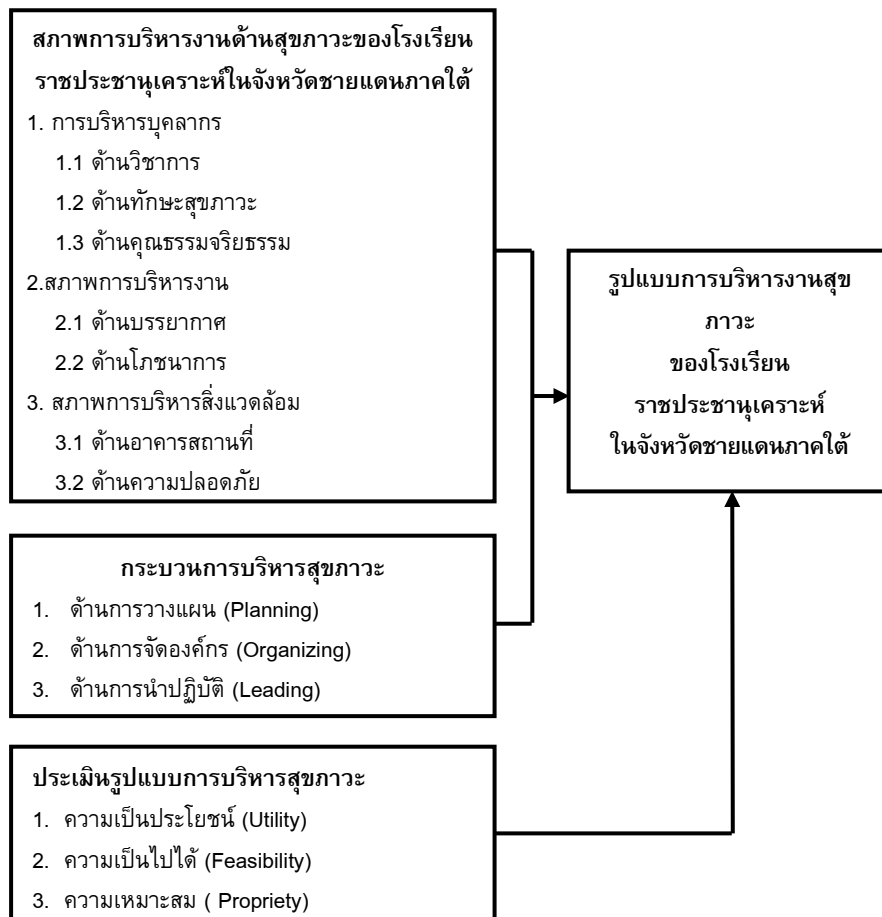
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

ครูประจำหอพักและครูผู้สอน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ฯ วิชาครูรูปแบบที่ดีในการจัดการด้านสุขภาวะของนักเรียน ประกอบกับสภาพทั่วไปของนักเรียนที่เป็นเด็กด้อยโอกาส เด็กกำพร้า เด็กที่ได้รับผลกระทบจากเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การดูแลด้านสุขภาวะก็จะยากลำบากยิ่งขึ้น เพื่อให้โรงเรียนราชประชานุเคราะห์และนักเรียนมีสุขภาวะที่สมบูรณ์มากขึ้น มีความเจริญเติบโตเป็นไปตามเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดอย่างไรก็ดีแม้จะมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ฯ ก็ยังขาดรูปแบบการบริหารงานด้านสุขภาวะที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการประเมินแบบมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายให้เกิดรูปแบบการบริหารงานด้านสุขภาวะ เพื่อส่งเสริมสุขภาวะ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ฯ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ฯ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ฯ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. ประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ฯ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สุวิศิษฐ์ กัณฑ์หนอง

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยดำเนินการดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ปัญหา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานสุขภาวะของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตารางวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล และแบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารงานสุขภาวะ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. สร้างตารางวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานสุขภาวะ
2. สร้างแบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารงานสุขภาวะ เพื่อใช้ในการศึกษาสภาพการบริหารในปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาในการบริหารงานสุขภาวะเบื้องต้น
3. นำเสนอร่างตารางวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับนำร่างแบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารงานสุขภาวะ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ
4. ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตารางวิเคราะห์เอกสาร และแบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารงานสุขภาวะ แล้วนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยใช้ตารางวิเคราะห์เอกสารที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น พร้อมกับนำแบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารงานสุขภาวะไปเก็บข้อมูลกับโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ปัญหา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานสุขภาวะ

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำผลการวิจัยตามขั้นตอนที่ 1 มาเป็นข้อมูลสำหรับการจัดทำแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

2. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ

3. นำผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์รอบที่ 3 มาเป็นข้อมูลยกร่างรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิจัยในระยะที่ 2 นี้เป็นการดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ ดังนี้

รอบที่ 1 เป็นการนำผลการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นข้อมูลสำหรับยกร่างแบบสอบถามประเภทเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเปิดกว้างให้

สุวิศิษฎ์ กั้นหยันทอง

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกด้วย ซึ่งแบบสอบถามในรอบที่ 1 จะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านต่างๆ ของรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยในระยะที่ 2 ด้วยวิธีการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) รอบที่ 1 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสาธารณสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นักวิชาการสาธารณสุขผู้เชี่ยวชาญสุขภาวะชุมชน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมในชายแดนภาคใต้ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานสาธารณสุขกองสาธารณสุข ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 คน เลือกโดยใช้วิธีแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (สำหรับรอบที่ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก คือ เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นตอนในการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- นำผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทำการวิจัยในระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลสำหรับยกร่างแบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- เสนอร่างแบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาพร้อมความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้
- ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปส่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน ด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในพื้นที่ที่ไม่สามารถไปส่งแบบสอบถามได้ พร้อมทั้งแจ้งวันนัดรับแบบสอบถามคืน ภายใน 2 สัปดาห์
- ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คืนจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองตามวันที่กำหนดและรวบรวมแบบสอบถามทางไปรษณีย์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละ

รอบที่ 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมกับกลุ่มที่ใช้ในรอบที่ 1 จำนวน 17 คน

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- ปรับปรุงแบบสอบถามจากรอบที่ 1 โดยนำผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาเป็นข้อมูลสำหรับยกร่างแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบบ

สุวิศิษฐ์ กั้นหยันทอง

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

มาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert, 1967; 90-95) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนให้ค่าน้ำหนักของความสำเร็จของแต่ละข้อคำถามรวมทั้งการให้เหตุผลประกอบคำตอบด้วย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

2. นำร่างรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องข้อคำถามทั้งเนื้อหาและภาษาที่ใช้

3. ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 2 นี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน ด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ในพื้นที่ที่ไม่สามารถไปส่งแบบสอบถามได้ พร้อมทั้งแจ้งวันนัดรับแบบสอบถามคืน ภายใน 2 สัปดาห์

2. ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คืนจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองตามวันที่กำหนดและรวบรวมแบบสอบถามทางไปรษณีย์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าทางสถิติของแต่ละข้อโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range : IR)

สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล

- 1. ค่าร้อยละ
- 2. ค่ามัธยฐาน (Median)
- 3. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range: IR)

รอบที่ 3

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมกับกลุ่มที่ใช้ในรอบที่ 2 จำนวน 17 คน

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในรอบที่ 3 เป็นเครื่องมือเดิมที่ใช้ในรอบที่ 2 ซึ่งในรอบที่ 3 นี้เป็นรอบที่ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันในคำตอบในรอบที่ 2 โดยในรอบที่ 3 นี้ ได้มีการแสดงค่าฐานนิยม (Mode) และตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนลงไปด้วยเพื่อเป็นการยืนยันคำตอบเดิมของตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 นี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

สุวิศิษฐ์ กั้นหยันทอง

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปส่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน ด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในพื้นที่ที่ไม่สามารถไปส่งแบบสอบถามได้ พร้อมทั้งแจ้งวันนัดรับแบบสอบถามคืน ภายใน 2 สัปดาห์

2. ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คืนจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองตามวันที่กำหนดและรวบรวมแบบสอบถามทางไปรษณีย์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับการดำเนินการในรอบที่ 2 หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) แล้วผู้วิจัยได้สรุปคำตอบและจัดทำรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งอธิบายองค์ประกอบต่างๆ แล้วนำไปประเมินรูปแบบการบริหารต่อไปในระยะที่ 3

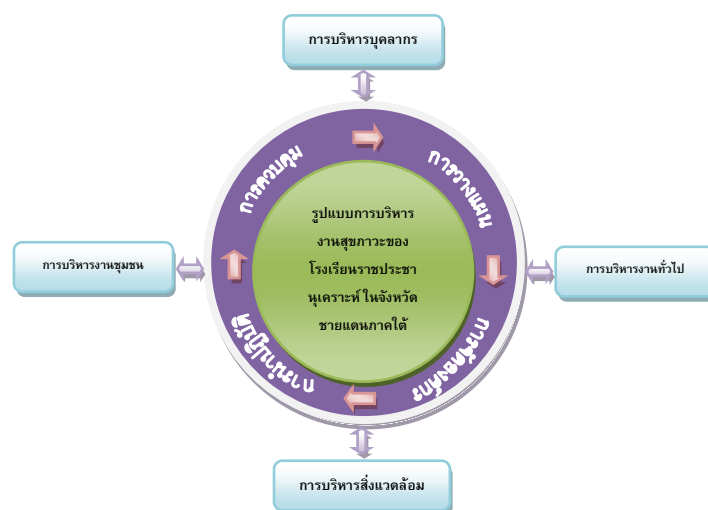
สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ
2. ค่ามัธยฐาน (Median)
3. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile Range : IR)

พัฒนารูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 3 มาสรุปเป็นองค์ประกอบหลักของรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีประสิทธิภาพ
2. จัดทำรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

หลังจากได้ร่างรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเหมาะสม (Propriety) และความถูกต้อง (Accuracy)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ หัวหน้าฝ่ายโภชนาการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 15 คน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 3 ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องมาก

3 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องปานกลาง

2 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องน้อย

1 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องน้อยที่สุด

ในการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. จัดทำรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. นำร่างแบบประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้

4. นำร่างแบบประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบสอดคล้องของเนื้อหา กับนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อวิเคราะห์ค่า IOC (Index of item objective congruence)

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้แล้วนำไปทดลองใช้กับ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 42 จังหวัดสตูล จำนวน 30 คน แล้วนำคำตอบมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปส่งกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและรับแบบประเมินด้วยตนเองหลังจากนั้น 1 สัปดาห์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

สุวิศิษฐ์ กัณฑ์หนอง

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

1. ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบประเมินรูปแบบการบริหารงานสุข ภาวะของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้รับกลับคืนมาให้ครบถ้วนทุกฉบับ

2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best W. John. 1997; 190) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องอยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยจากระยะที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ดังนี้

สภาพการบริหารบุคลากรในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการบริหารแบบทั่วไป แบ่งหน้าที่ให้บุคลากรรับผิดชอบงานที่กำหนดให้ในฝ่ายต่างๆ บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านวิชาการเกี่ยวกับสุขภาวะที่ลึกซึ้ง ขาดทักษะเกี่ยวกับสุขภาวะในการส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาวะที่ดีมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ ประกอบกับบุคลากรในโรงเรียนขาดการกระตุ้นจิตสาธารณะที่จะก่อให้เกิดคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียนอย่างจริงจัง และที่สำคัญคือขาดหลักสูตรเกี่ยวกับสุขภาวะไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

สภาพการบริหารงานในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มุ่งเน้นด้านสุขภาวะโดยตรง ประกอบด้วยด้านบรรยากาศในโรงเรียนต่างแยกกันทำงานของตนในส่วนที่รับผิดชอบขาดการประสานงานการร่วมมือกันทำงาน ครูช่วยเหลือนักเรียนในส่วนที่ตนเองเป็นที่ปรึกษารับผิดชอบ และสภาพการบริหารงานด้านโภชนาการยังไม่มีการกำหนดกรอบแนวการบริหารงานด้านโภชนาการที่ชัดเจน ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานส่วนของโภชนาการโดยตรง ขาดระบบการประเมินตรวจสอบโดยนักโภชนาการในการสุ่มตรวจคุณภาพอาหารที่ใช้บริโภคในโรงเรียน บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ

สภาพการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยงานสองส่วนคือ งานด้านอาคารสถานที่และงานด้านความปลอดภัย ส่วนใหญ่ยังไม่มีการกำหนดแผนการพัฒนาอาคารสถานที่และความปลอดภัยในโรงเรียนที่ชัดเจนมากนัก เป็นเพียงการดูแลความสะอาดของโรงเรียนโดยทั่วไป โดยมีครูและนักเรียนร่วมกันรับผิดชอบในส่วนของการพักนักเรียนในหอของตนเอง โดยแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ ด้านความปลอดภัยยังขาดรูปแบบการรณรงค์ที่ชัดเจน บางส่วนยังขาดงบประมาณในการจัดดูแลให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

สภาพการบริหารงานชุมชนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยทั่วไปโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบ้างเป็นครั้งคราวตามวาระและโอกาส มีการจัดกิจกรรมร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน ในวาระโอกาสวันสำคัญทางศาสนาโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมอยู่เป็นประจำแต่ยัง

สุวิศิษฐ์ กัณฑ์หนอง

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

ขาดความร่วมมือของผู้ปกครองด้วยความยากลำบาก และความยากจนของผู้ปกครอง เหตุของผู้ปกครองของนักเรียนไม่ใช่ผู้ปกครองที่เป็นพ่อ-แม่ ส่วนใหญ่มีญาติเป็นผู้ปกครอง

สภาพกระบวนการบริหารที่นำมาใช้การดูแลสุขภาวะ ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวางแผนโรงเรียนมีการทำแผนการปฏิบัติงานด้านสุขภาวะโดยทั่วไปแต่ยังไม่ได้คำนึงถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการจัดทำแผนสุขภาวะที่เกิดขึ้น ขาดที่มงานด้านสุขภาวะขาดการวางแผนงานต่าง ๆ บางโรงเรียนยังขาดการเชิญผู้แทนชุมชนเข้าร่วมจัดทำแผนสุขภาวะของนักเรียน ด้านการจัดองค์กร บางโรงเรียนมีการจัดให้มีฝ่ายงานสุขภาวะหรือฝ่ายโภชนาการที่ชัดเจนแต่บางโรงเรียนยังไม่มีกำหนดฝ่ายการทำงาน เป็นการทำงานจากฝ่ายการบริหารงานทั่วไปโดยดึงครูและบุคลากรในโรงเรียนมาทำงาน มีผู้แทนหน่วยงานสาธารณสุข เป็นที่ปรึกษาเฉพาะรายกรณีเท่านั้น ยังไม่มีการจัดตั้งให้ผู้แทนหน่วยงานสาธารณสุขเป็นหนึ่งในคณะทำงาน ด้านการนำปฏิบัติ ผู้บริหารโรงเรียนได้กำหนดนโยบายการดำเนินงานด้านสุขภาวะตามวาระและโอกาส แต่ยังคงขาดโครงการสุขภาวะที่มีคุณภาพ ได้รับความร่วมมือจากคณะครูและบุคลากร หน่วยงานด้านสาธารณสุข และผู้ปกครองของนักเรียนเป็นครั้งคราวด้านการควบคุมมีการติดตามแผนและโครงการสุขภาวะของโรงเรียนเป็นครั้งคราวโดยโรงเรียนเองเป็นผู้ประเมิน แต่บางโรงเรียนยังขาดจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานทำเป็นลายลักษณ์อักษร ปัญหาการบริหารสุขภาวะที่เกิดขึ้นคือการขาดรูปแบบในการบริหารสุขภาวะที่ชัดเจน

สรุปผลจากระยะที่ 2 การยกร่างรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ พบว่า

1. สภาพการบริหารบุคลากร ประกอบด้วย 3 ด้าน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยดังนี้ ได้แก่

1.1 ด้านวิชาการ มี 6 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1)มีทักษะวิชาการความรู้เรื่องเกี่ยวกับสุขภาวะเป็นอย่างดี 2 มีการตื่นตัว กระตือรือร้นเกี่ยวกับข่าวสารใหม่ๆที่สามารถประยุกต์ใช้ในการสร้างให้นักเรียนมีสุขภาวะที่ดี 3)จัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการความรู้เรื่องสุขภาวะให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ 4)มีความสามารถในการประยุกต์บูรณาการสุขภาวะเข้ากับวิชาชีพในคาบเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 5)สร้างเครือข่ายพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสุขภาวะ 6)นำหลักสูตรเกี่ยวกับสุขภาวะไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหาร

1.2 ด้านทักษะสุขภาวะ มี 8 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1)บุคลากรในโรงเรียนมีทักษะเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาวะของนักเรียนเป็นอย่างดี 2)บุคลากรมีทักษะในการสอนสุขภาวะได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) บุคลากรได้รับการพัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาวะของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 4)บุคลากรเป็นผู้ที่มีสุขภาวะที่ดีเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน 5)บุคลากรมีทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลภายในสถานศึกษาเพื่อการดำเนินงานด้านสุขภาวะของนักเรียน 6)บุคลากรมีทักษะในการวิเคราะห์สุขภาวะของนักเรียน 7) บุคลากรมีทักษะในการฝึกทักษะในการแก้ไขปัญหาสุขภาวะของนักเรียน 8)บุคลากรมีทักษะในการฝึกนักเรียนให้ปฏิบัติตนอย่างมีสุขภาวะในหอพักในโรงเรียน

1.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม มี 7 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1)บุคลากรของโรงเรียนประพฤติตนปฏิบัติตามกฎระเบียบและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดี 2)บุคลากรของโรงเรียนปฏิบัติงานต่อนักเรียนด้วยความเมตตาและมุกตบ 3)โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดหลักคุณธรรม 4)การบริหารโรงเรียนยึดหลักความเป็นธรรม 5)การจัดซื้อจัดจ้างภายในโรงเรียนสามารถตรวจสอบได้ 6)การบริหารโรงเรียนมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียน 7)การบริหารโรงเรียนมีการบริหารโดยมีผู้นำชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินภารกิจกรรมต่างๆ

2. สภาพการบริหารงาน ประกอบด้วย 2 ด้าน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยดังนี้ ได้แก่

2.1 ด้านบรรยากาศ มี 6 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1)บรรยากาศในโรงเรียนเป็นแบบกัลยาณมิตร 2)บุคลากรในโรงเรียนประพฤติและปฏิบัติตนเป็นที่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน 3)บุคลากรมีการร่วมมือร่วมใจในการ

สุวิศิษฐ์ กัณฑ์หนอง

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

ปฏิบัติงานของส่วนรวมในโรงเรียนเป็นอย่างดี 4) บุคลากรปฏิบัติต่อนักเรียนเปรียบเสมือนนักเรียนเป็นลูกหรือบุคคลในครอบครัว 5) บุคลากรให้การช่วยเหลือนักเรียนทุกคนตามระดับความจำเป็น 6) ผู้บริหาร ครู บุคลากรอื่นๆ และนักเรียนปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะทั้งที่อยู่ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

2.2 ด้านโภชนาการ มี 10 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารมีการวางกรอบการบริการด้านโภชนาการแก่นักเรียนเป็นประจำภาคเรียนและรายปี 2) โรงเรียนได้มีการสำรวจความต้องการประเภทของอาหารที่ต้องการทุกภาคเรียน 3) โรงเรียนได้รับการตรวจสอบสภาพสุขภาวะด้านโภชนาการของนักเรียนทุกภาคเรียน 4) โรงเรียนได้จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบเรื่องโภชนาการของนักเรียนที่ชัดเจน 5) โรงเรียนมีการจัดสภาพที่รับประทานอาหารอย่างเพียงพอ 6) โรงเรียนมีการรักษาสุขภาพที่รับประทานอาหารถูกสุขภาวะอยู่ตลอดเวลา 7) โรงเรียนมีการบริการอาหารที่ถูกต้องตามหลักความเชื่อทางศาสนา 8) โรงเรียนมีการเพิ่มนักโภชนาการมาทำการตรวจคุณภาพอาหารที่บริการแก่นักเรียนทุกภาคเรียน 9) โรงเรียนมีฝึกอบรมครูและบุคลากรที่รับผิดชอบการให้บริการด้านโภชนาการเป็นประจำทุกปี 10) โรงเรียนมีการจัดการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3. สภาพการบริหารสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 2 ด้าน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยดังนี้ ได้แก่

3.1 ด้านอาคารสถานที่ มี 11 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งอาคารและบริเวณภายในโรงเรียนเป็นประจำทุกปี 2) โรงเรียนมีการจัดทำแผนการปรับปรุงอาคารต่างๆ ภายในโรงเรียนให้มีความแข็งแรงและสะอาดอยู่เสมอ 3) โรงเรียนให้ความสำคัญกับเรื่องความสะอาดของอาคารเรียนและสถานที่รับประทานอาหารเช้าอยู่ตลอดเวลา 4) โรงเรียนให้ความสำคัญกับเรื่องความสะอาดของห้องน้ำภายในอาคารเรียนและอาคารอื่นๆ อย่างทั่วถึง 5) โรงเรียนมีการรักษาความสะอาดของบริเวณโรงเรียน 6) โรงเรียนจัดตั้งถังใส่ขยะไว้อย่างเป็นระเบียบและให้ถูกสุขลักษณะ 7) โรงเรียนมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย 8) โรงเรียนมีการสร้างภูมิทัศน์โดยการปลูกต้นไม้ยืนต้นและไม่ดอกนานาชนิด 9) โรงเรียนมีการจัดโต๊ะและเก้าอี้ให้เพียงพอสำหรับพักผ่อนหรืออ่านหนังสือ 10) โรงเรียนจัดให้มีเครื่องรับโทรทัศน์ไว้บริการในสถานที่รับประทานอาหารเช้า 11) โรงเรียนจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายในร่มและสนามกีฬากลางแจ้งภายในโรงเรียน

3.2 ด้านความปลอดภัย มี 6 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) โรงเรียนจัดระบบการป้องกันอาชญากรรม โดยจัดให้มีกล้องวงจรปิด 2) โรงเรียนจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน 3) โรงเรียนจัดให้ครูและบุคลากรอื่นๆ ฝึกซ้อมการป้องกันและแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดอัคคีภัย หรือน้ำท่วม ภาคเรียนละ 1 ครั้ง 4) โรงเรียนมีการเตรียมอุปกรณ์และเครื่องดับไฟและการป้องกันน้ำท่วม 5) โรงเรียนมีแผนป้องกันอัคคีภัยและวาทภัยประจำปี 6) มีการฝึกอบรมครูและบุคลากรอื่นๆ ของโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของครูและนักเรียน

4. สภาพการบริหารงานชุมชน ประกอบด้วย 1 ด้าน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยดังนี้ ได้แก่

4.1 ด้านความร่วมมือการจัดการสุขภาวะ มี 5 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) ประชาชนในชุมชนใกล้เคียงกับโรงเรียนได้ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นประจำ 2) ผู้นำชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้านได้ร่วมจัดกิจกรรมการสอน 3) ผู้ปกครองนักเรียนช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นประจำ 4) ผู้นำทางศาสนาได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นประจำ 5) โรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

5. กระบวนการบริหารสุขภาวะ ประกอบด้วย 4 ด้าน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยดังนี้ ได้แก่

5.1 ด้านการวางแผน (Planning) มี 5 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) โรงเรียนได้ทำแผนการปฏิบัติงานด้านสุขภาวะนักเรียนในแต่ละปีงบประมาณ 2) โรงเรียนได้จัดทำแผนการปฏิบัติงานด้านสุขภาวะของนักเรียนในแต่ละปีงบประมาณโรงเรียนโดยมีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของโรงเรียนเพื่อใช้ผลการวิเคราะห์เป็นข้อมูลสำหรับจัดทำแผนสุขภาวะของนักเรียน 3) โรงเรียนได้จัดตั้งทีมงาน (คณะกรรมการทำงาน) จัดทำแผนสุขภาวะ 4)

สุวิศิษฎ์ กั้นหยันทอง

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

โรงเรียนได้เชิญเจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวกับสาธารณสุขเข้าร่วมในการจัดทำแผน 5) ในการจัดทำแผนโรงเรียนได้เชิญผู้แทนชุมชนเข้าร่วมจัดทำแผนสุขภาพของนักเรียน

5.2 ด้านการจัดองค์กร (Organizing) มี 5 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) โรงเรียนจัดให้มีฝ่ายงานสุขภาพของนักเรียนเป็นการเฉพาะไว้อย่างชัดเจน 2) โรงเรียนได้จัดให้มีการแต่งตั้งครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นคณะทำงานด้านสุขภาพของนักเรียนเป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน 3) โรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการทำงานด้านสุขภาพของนักเรียนเป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน 4) โรงเรียนได้จัดระบบเอกสารและการประสานงานในการทำงานภายในโรงเรียนและกับหน่วยงาน และบุคลากรภายนอกของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน 5) โรงเรียนได้เชิญผู้แทนหน่วยงานสาธารณสุขเข้าร่วมเป็นคณะทำงานสุขภาพของนักเรียน

5.3 ด้านการนำปฏิบัติ (Leading) มี 6 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารของโรงเรียนได้มีกำหนดนโยบายการดำเนินงานด้านสุขภาพของนักเรียนไว้อย่างชัดเจน 2) โรงเรียนได้นำแผนและโครงการสุขภาพของนักเรียนสู่การปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ 3) ผู้บริหารโรงเรียนได้อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการสุขภาพของนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ ผู้บริหารได้เชิญเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขเข้าร่วมติดตามงานและนิเทศการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการสุขภาพของนักเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง 4) การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการสุขภาพของนักเรียนได้รับความร่วมมือจากคณะครูและบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนเป็นอย่างดี 5) การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการสุขภาพของนักเรียนได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานด้านสาธารณสุขเป็นอย่างดี 6) การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการสุขภาพของนักเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองของนักเรียนเป็นอย่างดี

5.4 ด้านการควบคุม (Controlling) มี 6 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารได้ติดตามการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการสุขภาพของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสาธารณสุขได้เข้ามานิเทศการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 3) คณะทำงานตามแผนและโครงการสุขภาพของนักเรียนได้จัดทำรายงานการปฏิบัติงานให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบเป็นประจำเดือน 4) คณะทำงานตามแผนและโครงการสุขภาพของนักเรียนได้จัดทำรายงานการปฏิบัติงานให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบเป็นประจำทุกสิ้นภาคเรียน 5) การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานทำเป็นลายลักษณ์อักษร 6) โรงเรียนมีการสัมมนาคณะทำงาน บุคลากรอื่นของโรงเรียนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้แทนชุมชน และผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสุขภาพของนักเรียน

สรุปผลจากระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารงานสุขภาพ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเหมาะสม (Propriety) และความถูกต้อง (Accuracy) โดยให้ผู้ประเมินจำนวน 17 คน พบว่า ผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารงานสุขภาพ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.64

สรุปและอภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยรูปแบบการบริหารงานสุขภาพ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประเด็นน่าสนใจที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากสภาพการบริหารบุคลากรเดิมที่โรงเรียนมีการบริหารแบบทั่วไป บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจด้านวิชาการเกี่ยวกับสุขภาพที่ลึกซึ้ง ขาดทักษะที่ดีเกี่ยวกับสุขภาพ มีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ ขาดการกระตุ้นจิตสำนึกที่จะก่อให้เกิดคุณธรรมจริยธรรม และขาดหลักสูตรสุขภาพในการจัดการเรียนการสอน สภาพการบริหารบุคลากรด้านวิชาการผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดของ ทศนี วงศ์เย็น. (2556: 11) เกี่ยวกับสุขภาพและหลักในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโดยการพัฒนาหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนการสอนพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

สุวิศิษฐ์ กัณฑ์หนอง

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

และประเมินผล มีกลไกควบคุมมาตรฐานทางวิชาการประเมินภายใน-ภายนอก มีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ สภาวะการบริหารบุคลากรด้านทักษะสภาวะ ผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดของ ผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดของ จินดารัตน์ โพธิ์นอก. (2557: ออนไลน์) ในการบริหารเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสภาวะของนักเรียนโดยการ ให้นักเรียนปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามสัญลักษณ์นิสัย ติดตามข่าวสาร เลือกรับโภชนาการ โดยเป็นนโยบายที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ในระบบการศึกษา สภาวะการบริหารบุคลากรด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2550: 33-34) ในแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามแนวทางคุณธรรมจริยธรรม อบรม สั่งสอน ชี้นำวิชาการ สนับสนุนให้มีการเข้าค่ายเพื่อการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการคิดและทำความดี ยกย่องบุคคลตัวอย่าง โดยมีกระบวนการคือ การเตรียมการสอน เปรียบเทียบ สรุป และการนำไปปรับใช้ ผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ พบว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบย่อย โดยมีผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยมไม่เกิน 1 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.50

2. จากสภาพการบริหารงานเดิมในโรงเรียน ขาดการร่วมมือกันทำงาน ครูดูแลนักเรียนในส่วนที่รับผิดชอบ ไม่มีการกำหนดกรอบแนวการบริหารงานโภชนาการที่ชัดเจน ไม่มีการประเมินตรวจสอบและยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติ จากสภาพการบริหารงานด้านบรรยากาศผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดของ ธเนศ ชำเกิด. (2533: 36-39) การจัดบรรยากาศโรงเรียนที่ดีจะส่งผลให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ความพอใจ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ บรรยากาศการบริหารจัดการ ถือว่ามีความสำคัญที่สุดที่จะมีผลต่อการจัดการศึกษา ถ้าการบริหารจัดการเอื้อต่อการสร้างบรรยากาศตลอดจนการปฏิบัติงานของบุคลากรจะส่งผลให้บรรยากาศของโรงเรียนน่าอยู่ และได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย จากสภาพการบริหารงานด้านโภชนาการผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดของ สศช. และสถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2549: 6)การบริหารงานโภชนาการอย่างเป็นระบบต้องมี คณะกรรมการอาหารและโภชนาการ ประกอบด้วย บุคลากร ผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ ผู้แทนชุมชน ผู้แทนเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขวางกรอบแนวการบริหารงานโภชนาการ และประเมินตรวจสอบ ผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ พบว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบย่อย โดยมีผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยมไม่เกิน 1 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.50

3. จากสภาพการบริหารสิ่งแวดล้อมเดิมในโรงเรียน ส่วนใหญ่ยังไม่มีการกำหนดแผนการพัฒนาอาคารสถานที่ และความปลอดภัยในโรงเรียนที่ชัดเจนมากนัก เป็นเพียงการดูแลความสะอาดของโรงเรียนโดยทั่วไป โดยมีครูและนักเรียนร่วมกันรับผิดชอบในส่วนของหอพักนักเรียนในหอของตนเอง โดยแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ ด้านความปลอดภัยยังขาดรูปแบบการรณรงค์ที่ชัดเจน บางส่วนยังขาดงบประมาณในการจัดดูแลให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน จากสภาพการบริหารงานสิ่งแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช. (2559: 1) การพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมต้องมีการกำหนดแนวทาง วางแผน การบริหารจัดการ ดูแล พัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม มีการสำรวจความพึงพอใจจากผู้ใช้ สรุป ประเมินผล และรายงานการรักษาความปลอดภัยในอาคารเรียนต้องมีผู้รับผิดชอบ มีเครื่องมือและอุปกรณ์ป้องกันรักษาความปลอดภัย มีการควบคุมและติดตาม และฝึกอบรมวิธีการรักษาความปลอดภัยให้กับผู้ปฏิบัติหน้าที่ จากสภาพการบริหารงานสิ่งแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556: 2) แนวทางการวางแผนการรักษาความปลอดภัยให้นักเรียน ต้องเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย โดยร่วมกันวางแผนป้องกัน แก้ไข ควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน ผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ พบว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบย่อย โดยมีผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยมไม่เกิน 1 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.50

4. จากสภาพการบริหารงานชุมชนเดิมในโรงเรียน โดยทั่วไปโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบ้างเป็นครั้งคราวตามวาระและโอกาส มีการจัดกิจกรรมร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน ใน

วาระโอกาสวันสำคัญทางศาสนาโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมอยู่เป็นประจำแต่ยังขาดความร่วมมือของผู้ปกครองด้วย เหตุความยากลำบาก และความยากจนของผู้ปกครอง เหตุของผู้ปกครองของนักเรียนไม่ใช่ผู้ปกครองที่เป็นพ่อ-แม่ ส่วนใหญ่มีญาติเป็นผู้ปกครอง จากสภาพการบริหารงานสิ่งแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดของประวัติ เอรารวรรณ์. (2558: 1) องค์ประกอบลักษณะร่วมของโรงเรียนสุขภาวะต้องประกอบด้วยผู้เรียนเป็นสุข โรงเรียนเป็นสุข ครอบครัวเป็นสุข ชุมชนเป็นสุข ต้องมีเป้าหมายเพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนเป็นสุข โดยชุมชนร่วมมือกับโรงเรียนในการ ส่งเสริมพัฒนาสุขภาวะให้แก่ผู้เรียน มีการจัดกิจกรรม ในวาระโอกาสวันสำคัญต่างๆ ผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ พบว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบย่อย โดยมีผลต่างระหว่าง ค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยมไม่เกิน 1 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.50

5. จากสภาพกระบวนการบริหารงานสุขภาวะเดิมในโรงเรียนโดยทั่วไปยังไม่การวางแผนงานในด้าน กระบวนการบริหารสุขภาวะ รวมทั้งยังขาดการจัดการองค์การที่ดี ขาดรูปแบบการนำปฏิบัติในการบริหารสุขภาวะ โดย ผู้บริหารและขาดการควบคุมดูแล ติดตาม และประเมินอย่างใกล้ชิด จากสภาพกระบวนการบริหารงานสุขภาวะที่ผู้วิจัย ได้นำหลักกระบวนการบริหารที่ใช้ในการวิจัยของ เวียร์ทริช และคูนส์ (Wehrich and Koontz). (1993: 4) ใน กระบวนการจัดการบริหารประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการนำปฏิบัติ และ ด้านการควบคุม ผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดด้านการวางแผนในงานวิจัยของ ดวงเนตร ธรรมกุล. (2555: 5) ได้วิจัยเรื่องการ สร้างสุขภาวะในองค์กร พบว่า ด้านการวางแผน ควรจัดตามลำดับความสำคัญของปัญหา และตามกรอบเวลา ควรมี เป้าหมายระยะยาวและชุดของวัตถุประสงค์ จากนั้นต้องจัดทำแผนงานประจำปี เพื่อกำหนดงานที่มีความสำคัญระดับสูง ซึ่งต้องจัดการแก้ไขในปีแรก โดยพิจารณาหลักการ 4 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางจิต แห่แห่งของสุขภาวะบุคคลในที่ทำงาน และ ชุมชนบริษัท มาเป็นแนวทางในการวางแผน ผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดด้านการ จัดองค์การของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและคณะ. (2550: 104-105) เรื่องเส้นทางเดินไปสู่ องค์กรสุขภาวะภาคีรัฐ พบว่าแนวคิดการสร้างเสริมสุขภาวะในองค์กรว่าควรคำนึงถึง สุขภาพและความปลอดภัยของ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในการทำงาน สุขภาพ ความปลอดภัย และความผาสุกของสิ่งแวดล้อมทางจิตสังคมในการ ทำงาน รวมทั้ง ระบบการจัดการและวัฒนธรรมในองค์กร ผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดด้านการนำปฏิบัติ ในงานวิจัยของ ประภาพร ไตรนรินทร์. (2552: 101-102) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้สุขภาวะในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์มีภาวะเป็นผู้นำ ผู้บริหารและครูมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพโรงเรียนร่วมกัน โรงเรียนพัฒนาระบบการ บริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและครูมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน โรงเรียนมีการสร้างเสริมศักยภาพของครูที่สอดคล้องกับผลการประเมินสมรรถนะครู โรงเรียนมีการกำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ และเป้าหมายร่วมกัน โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ให้ เอื้อต่อสุขภาพและความปลอดภัยและผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดด้านการควบคุมในงานวิจัยของประชุม พุ่มเพ็ชร. (2549: 101-102) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้สุขภาวะในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ควรสร้างกระบวนการ นิเทศที่ให้ครู นักเรียน ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานของตนเองมากยิ่งขึ้น โดยที่เน้นการ ฟังตนเองเป็นสำคัญ เช่น นักเรียนร่วมกันตรวจสอบเพื่อนนักเรียน ครูอนามัยร่วมตรวจสอบกับครูประจำชั้นครูประจำ ชั้นร่วมตรวจสอบกับผู้ปกครอง ควรมีการปรับปรุงระบบการดำเนินงานของ โรงเรียนที่เน้นการเสริมพลังทำงานเป็นทีม มุ่งเน้นการพัฒนากิจกรรมจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กปกติ และกลุ่มเสี่ยงและมีปัญหา โดยสนับสนุนให้ครูทุกคน กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ พบว่ามีความ เหมาะสมและสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบย่อย โดยมีผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยมไม่เกิน 1 และค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.50

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารบุคลากร 2) การบริหารงาน 3) การบริหารสิ่งแวดล้อม 4) การบริหารงานชุมชน 5) กระบวนการบริหารสุขภาวะ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

1. จากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่ต้องการความร่วมมือกันของทุกฝ่ายโดยมีฝ่ายโภชนาการโรงเรียนเป็นตัวตั้งในการดำเนินการและต้องทำความเข้าใจในรูปแบบการบริหารสุขภาวะอย่างลึกซึ้ง

2. ในการนำรูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปใช้จะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการบริหาร และสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารให้เข้ากับสภาพการบริหารเดิมได้

3. รูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการบริหารที่ต้องอาศัยความชำนาญทางด้านสุขภาวะ ผู้ที่ใช้รูปแบบนี้ควรศึกษารูปแบบการบริหารสุขภาวะให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ คือ 1) สภาพการบริหารบุคลากร 2) สภาพการบริหารงาน 3) สภาพการบริหารสิ่งแวดล้อม 4) สภาพการบริหารงานชุมชน 5) กระบวนการบริหารสุขภาวะ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำไปปรับใช้ร่วมกับการบริหารสุขภาวะในปัจจุบันของโรงเรียน

2. ควรมีการศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่ามีผลกระทบข้อดี-ข้อเสีย ต่อการบริหารงานโรงเรียนฝ่ายอื่นหรือไม่ อย่างไร

3. ควรศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับนักเรียนว่ามีผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างไร หลังจากที่ใช้รูปแบบการบริหารงานสุขภาวะ ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้มาใช้

บรรณานุกรม

จินดารัตน์ โพธิ์นอก. (2557). องค์ความรู้ภาษา-วัฒนธรรม ความฉลาดทางสุขภาวะ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.dailynews.co.th/article/237689> (20 มกราคม 2559).

ดวงเนตร ธรรมกุล. (2555). "การสร้างสุขภาวะในองค์กร" วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 6,1 (มกราคม – มิถุนายน) :1.

ธนศ ขำเกิด. (2533). การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน. มิตรครู 31,9 (พ.ศ. 2533) : 4-7.

ทัสนี วงศ์เย็น. (2556). การบริหารงานวิชาการ. เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เทเวศร์ พิริยะพจนันท์และรงค์ภูมิ ปุระณะวิทย์. (2555). "สภาพและความต้องการในการจัดกิจกรรมนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา" วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา. 12,2 (ธันวาคม): 73-85.

สุวิศิษฐ์ กัณฑ์หนอง

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษาปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559 (130-147)

- ประชุม พุ่มเพ็ชร. (2549). การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาด้านการดูแลช่วยเหลือสภาวะทางกายของนักเรียนโรงเรียนวัดสุขวัฒนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ประภาพร ไตรนรินทร์. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้สภาวะในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเวศ วะสี. (2551, 14 มิถุนายน). สภาวะทางปัญญา. มติชนรายวัน.
- ประเวศ วะสี. 2556. โรงเรียนสุขภาวะ เป็นการปฏิรูปประเทศไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.isranews.org/thaireform-other-news/item/26102-นพ-ประเวศ-ชี้-โรงเรียนสุขภาวะ-เป็นการปฏิรูปประเทศไทย.html> (20 มกราคม 2559)
- ตันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และคณะ. (2544). การเรียนรู้อย่างมีความสุข : สารเคมีในสมองกับความสุขและการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : ไชยสิทธิ์ จำกัด.
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช. (2559). การบริการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา www.bnc.nu.ac.th/web_2556/downloads/.../wg1_2013_03_01_33.doc (20 มกราคม 2559)
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2550). การบริหารจัดการตามแนวทางคุณธรรม : แนวคิด ปัญหา และการพัฒนา. เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและคณะ. (2550). เส้นทางเดินไปสู่องค์กรสุขภาวะภาครัฐ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย : ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10. สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). เกณฑ์มาตรฐานงานอาหารและโภชนาการในสถานศึกษา. คณะทำงานเกณฑ์มาตรฐานด้านอาหารและโภชนาการ วุฒิสภาสาธารณสุขคุ้มครองกลุ่มสุขภาพ สสช. และ สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). มาตรการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษา. โรงเรียนบ้านแพรกกลาง.
- Heinz Wehrich, Harold Koontz. (1993). Management, A Global Perspective, Tenth edition, McGrawHill International Editions. Management and Organization Series.